

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Türkiye, yaşam hakkının korunması ve işkencenin yasaklanması konusunda uluslararası yükümlülükler altındadır.

Bu yükümlülük AİHS m2/1'de "herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırıldığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez" şeklinde;

BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi m6/1'de ise "her insan doğuştan yaşama hakkına sahiptir. Bu hak hukuk tarafından korunur. Hiç kimse yaşama hakkından keyfi olarak yoksun bırakılamaz" şeklinde düzenlenmiştir.

Fakat ne yazık ki, insan hakları örgütlerinin verilerinin ve AİHM kararlarının da gösterdiği üzere Türkiye'de yargısız infaz vakaları hala meydana gelmektedir. Türkiye İnsan Hakları Vakfı Dokümantasyon Merkezi'nin verilerine göre **1991 yılından bu yana** kolluk kuvvetlerinin "dur" ihtarına uymadıkları gerekçesiyle veya rasgele ateş açmaları sonucu **1642 insan yaşamını yitirmiştir.**

İnsan hakları örgütlerinin verilerine göre **2003'te 44 Kişi, 2004'te 42 Kişi, 2005'te 45 Kişi, 2006'da 44 Kişi, 2007'de 34 kişi, 2008'de 35 Kişi, 2009'da 36 Kişi, 2010'da 43 Kişi** yargısız infaz sonucu yaşamını kaybetmiştir. **2011** yılında ise (28 Ağustos'a kadar) **16 kişi** yargısız infaza sonucu yaşamını yitirmiştir. 2'si çocuk 14'ü yetişkin olan bu 16 kişiden 10'u silahla, 5'i gaz bombasından, 1'i diğer biçimde öldürülmüştür.

Oysaki yaşam hakkı, demokratik toplumların en temel değerlerden biridir. Bu nedenden dolayı hiçbir biçimde çekince konamayan ve mutlak karakterde bir haktır. Fakat bu hakkın ihlali durumunda açılan davalarda "cezasızlık" olgusu öne çıkmaktadır.

Örneğin Ceza Mahkemelerinde 2009 yılında Eski ve Yeni TCK uyarınca karara bağlanan dosyalarda toplam 1.325 sanık hakkında karar verilmiş ve bu dosyalarda sadece 264 sanığa mahkûmiyet kararı çıkarken, 553 sanık hakkında beraat kararı verilmiş olup, 508 sanık hakkındaki dosya da zamanaşımı gibi kararlarla bağlanmıştır.

58853

Bu çerçevede;

- 1) Kolluk kuvvetlerinin (polis, jandarma, asker) aşırı/ölçüsüz/orantısız güç kullanmaları nedeniyle meydana gelen ölümlü veya yaralanmalı vakalar nedeniyle 2003-2014 yılları arasında kaç dava açılmıştır ve bu davaların sonuçları ne olmuştur?
- 2) Kolluk kuvvetlerinin (polis, jandarma, asker) aşırı/ölçüsüz/orantısız güç kullanmaları nedeniyle meydana gelen ölümlü veya yaralanmalı vakalar nedeniyle Türkiye “yaşam hakkını ihlal etmekten” ötürü son 10 yılda AİHM’de kaç dosyada ne kadar tazminat ödemiştir?
- 3) Türkiye’nin yaşam hakkı ihlali nedeniyle tazminat ödemek zorunda kaldığı davalardan kaçında, ilgili kamu görevlisine Anayasa’nın 129. maddesine göre bu tazminat rücu edilmiştir?
- 4) Stoğu biten ve yeni alınan gaz bombaları hangi amaçlarla nerelerde kullanılmıştır? Son 10 yılda gaz bombalarına ne kadar para harcanmıştır?
- 5) Polis memurlarının amirlerinden izin almaksızın ateş açma yetkisine sahip olmasına neden olan PVSK’de değişikliğe gidilmesi gündemde midir?